

Alles is heilzaam

– Radha Burnier

Volgens de occulte traditie zal de Meester, wanneer een aspirant zich oprecht tot een Meester wendt op een moeilijk moment, geen hulp weigeren – maar de hulp neemt misschien niet de vorm aan die de vrager verwacht. Doordat de hulpvrager onvoldoende begrip heeft en zijn inzicht beperkt is vraagt hij om hulp, zonder te weten wat goed voor hem is. Vandaar de uitdrukking, ‘Wanneer de goden iemand willen straffen, verhoren zij zijn gebed’.

Spiritueel kan wat iemand als een probleem ziet juist een kans zijn, zelfs een soort genademiddel. Vanuit het materiële gezichtspunt lijkt het goede te bestaan uit bepaalde dingen die gebeuren op het fysieke niveau, maar vanuit het spirituele gezichtspunt hebben deze dingen misschien weinig betekenis. Alleen innerlijke verandering van zelfzucht naar altruïsme is van levensbelang.

In de Oepanisjads wordt er onderscheid gemaakt tussen *preyas* (het aangename) en *sreyas* (het goede). De meeste mensen geloven dat wat aangenaam, weldadig is en zij hechten waarde aan geld en comfort. Maar deze dingen kunnen feitelijk een obstakel zijn voor ware vooruitgang. Het hebben van geld is op zich goed noch slecht, maar onze houding ten opzichte van geld is belangrijk. Als geld bijvoorbeeld vrijgevig gebruikt wordt voor publieke doelstellingen kan het goed zijn, maar als onze houding egoïstisch is en het geld de zelfzucht in de mens vergroot, zal het hem schaden en wellicht ook anderen.

Theosofie kennen betekent nadenken over bepaalde essentiële leringen

en die voor onszelf waar maken. Deze leringen mogen niet enkel woorden zijn, geschreven of uitgesproken door iemand anders, maar moeten een deel worden van ons eigen begrijpen. Dan beginnen wij het leven op een andere manier te beschouwen en onder ogen te zien. Als wij bijvoorbeeld afgescheidenheid ervaren, dan kwetst ons dat niet langer. Er zijn vele vormen van afgescheidenheid – door de dood, door vervreemding enzovoort. Voor het onwetende denkvermogen is afgescheidenheid tragisch; mensen huilen en treuren zelfs gedurende lange tijd en praten over hun eenzaamheid, uitdrukking gevend aan hun zelfmedelijden. Maar vanuit het hogere gezichtspunt wordt de loop van iemands leven uitgewerkt onder de weldadige wet van karma en helemaal niemand van ons wordt vrijgesteld van deze ervaring van afgescheidenheid – van man of vrouw, kind of vader, broer of zuster, of zelfs van een huisdier.

De onscheidbaarheid van het leven is een fundamentele waarheid.

De ervaring van afgescheidenheid is gebaseerd op de illusie dat het leven afgescheiden kan worden. Wanneer een bepaalde relatie bijzonder lijkt en dan eindigt worden alleen de vormen waardoor het leven zich manifesteert, afgescheiden. Het leven zelf kan evenmin gescheiden worden als ruimte. We zetten misschien hier een doos en daar een vaas, die allebei ruimte bevatten, maar ruimte is een geheel, zelfs als de doos en de vaas breken. De onscheidbaarheid van het leven is een fundamentele waarheid.

In haar Meditatie-Diagram (zie *Theosofia* 5 van 2005) geeft Mevrouw

Blavatsky aan dat door meditatie op de Ene Realiteit, de realiteit van ontmoeten en scheiden zal verdwijnen, daar die deel uitmaken van een illusoire kijk op het leven. Wanneer wij blij zijn met een ontmoeting, dan is dat alleen maar de ontdekking van een reeds bestaande relatie van eenheid. Spiritueel ontwaakte mensen vinden zich niet op over bepaalde mensen die zij tegenkomen en zeggen ook niet “dit zijn mijn vrienden”. Zij treden iedereen tegemoet met vreugde en liefde omdat zij allen deel uitmaken van één wonderbaarlijk bestaan. Afscheid nemen is ook alleen maar een tijdelijk fenomeen.

Ook al kennen wij die ideale toestand niet, tenminste intellectueel niet, wij kunnen beseffen dat de pijn van scheiding veroorzaakt wordt door onze eigen tekortkomingen en dat scheidingen een verplicht deel van onze ervaring zullen zijn in de materiële werelden, totdat de ziel de waarheid van niet-afgescheidenheid volledig begrijpt. De fysieke en ijle lichamen moeten wel uiteenvallen, want alle materiële vormen moeten uiteenvallen, maar het leven is onsterfelijk en ondeelbaar. Totdat dit volkomen helder in het bewustzijn van een individu is zal scheiding pijn en verdriet veroorzaken in incarnatie na incarnatie. De lessen worden alleen herhaald omdat het leren niet voltooid is.

Als iemand dus bidt en om hulp vraagt, omdat zijn vrouw overleden is of zoiets, dan zullen de Verlichten zich niet bemoeien met karma, ook al hebben ze misschien de macht om dit te doen. Zij volgen nauwgezet de Wet, omdat zij weten dat de wetten van het universum teweegbrengen wat spiritueel goed is. De hele levensstroom is gericht op het goede (*sreyas*). De wij-

zen bieden geen ontvluchtingsmogelijkheden, mogelijk zelfs geen troost; wat zij misschien doen in het geval van een onzelfzuchtige zoeker is hem of haar innerlijk sterken om verder te gaan met elke ervaring van scheiding, naar een dieper besef van onafscheidelijkheid en eenheid.

Spirituele liefde is de gemoedstoestand die de opperste vreugde van eenheid beseft. In dat besef ligt alles wat goed is besloten – vrede, vreugde, liefde en andere niet uit te drukken basisprincipes. Men kan andere voorbeelden geven van hoe de ziel leert dat een schijnbaar onaangename ervaring in feite een goede ervaring is, want zij stimuleert de ziel om de waarheid uit te zoeken. Men zegt dat de yogi onaangedaan blijft door lof of blaam, zogenaamde overwinning of nederlaag. Dat is de houding van iemand in wie geen zelfbeeld en geen trots aanwezig is. Iemand met een hoge maatschappelijke positie, met geld en bedienden, die op grote voet leeft, kan zijn hele bezit kwijtraken en dalen op de maatschappelijke ladder. Hij kan zich vernederd voelen doordat hij in een klein huis moet wonen en genoodzaakt is zich bezig te houden met de verplichtingen van het dagelijks leven. Maar trots wordt bijgesnoeid in incarnatie na incarnatie tot het inzicht daagt dat ‘iemand zijn’ in de ogen van anderen pure fantasie is. In *Licht op het Pad* staat: ‘*Verlang vurig naar macht*’. Maar naar welke macht? Niet het op een troon zitten, of grote menigten bespelen, maar de macht om ‘*als niets te zijn in de ogen der mensen*’. Heiligen vragen niet om waardering, of om vooraan op het toneel te staan, of erkend te worden als verlichte mensen. Zij zijn er tevreden mee te leven en te handelen zonder dat de wereld dat weet. Trots is

een ernstige belemmering voor vooruitgang; het is geconcentreerd egogevoel, dat afslijt wanneer wij naar ons zelfbeeld kijken en de onjuistheid ervan inzien.

Spirituele liefde is de gemoedstoestand die de opperste vreugde van eenheid beseft.

De lessen die overgebracht worden door lessen, zoals uiteengerukt of vernederd te worden, zijn niet langer noodzakelijk wanneer er een verandering in onze eigen aard plaatsvindt. Wanneer wij afgestompt zijn gaan we door met het aanblazen van de vlammen der illusie. Maar wanneer wij wakkerder zijn en de verborgen betekenis van onze ervaringen begrijpen, dan gaat spirituele vooruitgang sneller en zijn wij beter voorbereid om anderen te dienen. Het bestuderen van de fundamentele leringen van de theosofie is zeer behulpzaam bij het begrijpen van de basis van de levensprocessen.

De ethiek van onderzoek doen

Tot de vele gevaren die de aarde en haar bewoners bedreigen behoren nieuwe uitvindingen en voortgeschreden technologie wat kan resulteren in rampen in plaats van in weldaden. Over de gehele wereld worden talloze experimenten uitgevoerd in een race naar nieuwe informatie, naar winst uit patenten of krediet voor uitnemendheid in een bepaald onderzoeksgebied. Sir Martin Rees wijst in zijn boek *Our Final Century* op verscheidene gevaren die het leven op aarde zouden kunnen vernietigen of evolutionaire vooruitgang belemmeren. Eén hiervan is nanotechnologie. Recente rapporten melden dat vooruitgang op dit gebied

het mogelijk zou kunnen maken om een piepklein geprogrammeerd instrument in de hersenen te implanteren dat het gastdier of de gastmens van zijn eigen wil kan beroven. Apen bij wie gecomputeriseerde instructies in een capsule in een chip geïmplanteerd zijn, waren in staat robots tot actie te mobiliseren. Dit geeft hoop aan het denkbeeld dat een piloot in zijn comfortabele huis kan blijven en zijn vliegtuig van daaruit kan besturen of dodelijke bommen boven 'vijandelijk' gebied kan loslaten zonder enig risico voor hemzelf.

Dit soort onderzoek is spannend en de onderzoekers zijn ambitieus. Daarom is er geen weg terug mogelijk of vermindering van het tempo waarin dit onderzoek plaatsvindt. Het klonen van mensen is één van de ondernemingen die de begeerte opwekt om vooraan in de race te komen, waarbij afremmen en voorzichtig voortgang maken een affront lijkt jegens de competentie en de trots van de onderzoekers.

Af en toe komt de dwaasheid van wat er in het verleden gedaan is aan het licht, zoals in een recente film over lobotomie, (dit is een chirurgische ingreep in de grijze hersensubstantie), getiteld *A Hole in One*. Het is schokkend duidelijk dat onbezonnen voorwaarts pionieren tot een ramp kan leiden en een tragische aanslag vormt op de ethische overwegingen die menselijk gedrag en de menselijke samenleving zouden moeten reguleren.

In 1935 verklaarde een Portugese neuroloog, Egas Moniz, dat hij een patiënte had genezen van mentale problemen door een deel van haar prefrontale cortex te verwijderen. Dit werd later lobotomie genoemd en werd uitgevoerd door stalen voorwerpen door de oogkassen boven de ogen te

slaan. Men zei dat deze procedure gewelddadig gedrag in onhandelbare geestelijk gestoorde patiënten onderdrukte. De film *One Flew over the Cuckoo's Nest*, tientallen jaren later uitgebracht, portretteerde hoe een levendige man tot de staat van een plant kon worden gereduceerd door deze behandeling. Moniz ontving de Nobelprijs voor geneeskunde in 1949. Tegen die tijd was een aantal chirurgische 'genezingen' van dit soort ten uitvoer gebracht en mensen in de medische wereld feliciteerden elkaar met hun vaardigheden. Het is ongetwijfeld heel gemakkelijk voor mensen die moeten omgaan met patiënten met ernstige mentale ziekten om ze te reduceren tot een staat die niet volledig menselijk is.

In een artikel in *The Los Angeles Times* van 18 mei 2004 lezen wij: '*Sommige psychiaters zeggen dat het belangrijk is voor het beroep van psychiater om dit hoofdstuk uit de medische geschiedenis onder ogen te zien, omdat artsen tegenwoordig bezig zijn met in toenemende mate agressieve behandelingen die de hersenen veranderen, van implanteerbare elektroden tot krachtige combinaties van medicijnen.*'

Er is een nieuwe film gemaakt over lobotomie, geïnspireerd door het verslag van een patiënt. Een casus, vermeld in het artikel, beschrijft hoe een 12-jarige jongen, die jammerlijk geestesziek geworden was toen hij op 3-jarige leeftijd zijn moeder verloor, het hoofd moest bieden aan een onsympathieke stiefmoeder, hetgeen er toe leidde dat hij ook met zijn vader botste. Hij raakte in de problemen thuis en op school door zijn abnormale gedrag dat soms destructief was, maar op andere momenten alleen maar ongewoon. De casus vermeldt bijvoor-

beeld: 'Op een dag rende hij hard de klas uit en het schoolplein op, waarbij hij wild in het rondrende in een stortbui. 'Ik vond de regen gewoon heerlijk, dat was alles', herinnert hij zich. 'Het regende zo hard dat je de grond niet kon zien'.

Bij deze ongelukkige jongen werd lobotomie toegepast, evenals bij een aantal schizofrenen in de jaren 1930-50. Later onderzoek naar de effecten van lobotomie toonde aan dat het prefrontale gebied van het brein cruciaal is voor iemands vermogen om verantwoordelijk te handelen. Degenen die op deze manier verminkt werden konden geen verband aanbrengen met de dingen die er om hen heen gebeurden, noch namen ze zelfs maar de moeite om voor zichzelf te zorgen. Slechts ongeveer één op de vier verbeterde vol-

doende om uit het ziekenhuis ontslagen te worden.

Het jongetje van 12 had het zwaar als jongeman en als volwassene: De jongen werd een man, zich bewust van wat er gebeurd was, maar zonder enig idee wat te doen met de rest van zijn leven. "Je weet niet wie je werkelijk bent, je vraagt je altijd af, ben ik dit?", zei hij hierover.

Ondanks zulke vreselijke fouten experimenteren en knoeien onderzoekers met de natuur zonder voorzichtigheid of aarzeling. Naarmate kennis toeneemt, neemt de snelheid waarmee ontdekkingen gedaan worden toe. Zo ook het gevaar van het zich storten in aangelegenheden waarvan men zich beter verre kan houden.

Uit *The Theosophist*, september 2004
Vertaling: A.M.I.

De hersenen
zijn voor het bewustzijn
een boodschapper.

Hippocrates